

## **METODOLOGIJA DOLOČANJA STROŠKOV DISTRIBUCIJE**

### **1.0 UVOD**

Metodologija je pripravljena po načelih nove zakonodaje upoštevajoč elemente iz koncesije. Pri oblikovanju omrežnine oziroma maloprodajne cene je posebno vprašanje koncesijska dajatev, ki je v koncesijski pogodbi praviloma določena za celotno distribucijo zemeljskega plina kot izključno pravico in se odmerja v občini Tržič glede na prodajno ceno plina. Z novo zakonodajo teh določb ni več mogoče ohraniti v veljavi, saj občina ne more več določati koncesijske dajatve na dobavo plina.

Če jo občina želi obdržati v veljavi, pa je po novem lahko koncesijska dajatev določena le za vsako javno službo posebej, saj dosedanja osnova za njeno ne ustreza več. Ker sistemski operater sploh ne sme prodajati plina, namreč po tej osnovi ne more plačevati nobene koncesijske dajatve. Za dejavnost sistemskega operaterja se koncesijska dajatev lahko določi le glede na preneseni plin, seveda v mejah upravičenih stroškov v okviru omrežnine, kot jih priznava agencija. Za gospodarsko javno službo dobava plina tarifnim odjemalcem pa jo je mogoče ohraniti na sedanji osnovi, torej glede na obseg prodaje tem odjemalcem v mejah tarifnega sistema.

Vse to seveda pomeni, da je potrebno finančne in druge ekonomske parametre koncesije ponovno izračunati oziroma

določiti in na tej podlagi prilagoditi koncesijsko razmerje. Temeljni pristop pri tem mora biti ugotovitev, da bo dobava plina skoraj v celoti izpostavljena konkurenci, zato bo lahko položaj tako Petrol plina kot občine manj ugoden, poleg tega pa ima občina glede tega manj možnosti reguliranja.

Predlagamo, da se skladno z novo zakonodajo na novo regulirata odlok in koncesijska pogodba, istočasno pa se razmeram v občini prilagodi stroške distribucije oziroma tako imenovano omrežnino in tarifni pravilnik, ki bo preuredil tudi obračun koncesnine, ter tako zagotovil konstantne prihodke občine.

### **2.0 OSNOVE ZA METODOLOGIJO**

Metodologija določa način, pogoje in metodo izračuna maloprodajne cene zemeljskega plina, ter kriterije za ugotavljanje upravičenosti stroškov z namenom, da se zagotovi:

- trajnostno poslovanje koncesionarja brez izgub in z omejenim razumnim donosom na kapital,
- regulativo, zasnovano na vzpodbudah izboljšanja produktivnosti poslovanja koncesionarja z učinkovito ravniyo delovanja in investiranja,
- predvidljive razmere na trgu zemeljskega plina,
- razvoj omrežja, ki trajno zvišuje ali ohranja kvaliteto dobave.

Prodajna cena zemeljskega plina je sestavljena iz variabilne cene za dobavljeni plin in fiksne cene za pokrivanje ostalih stroškov in mora pokrivati naslednje stroške:

- stroške za nakup plina,
- trošarino, ekološko takso in morebitne dodatne dajatve in takse v skladu z veljavno zakonodajo in občinskimi odloki,
- stroške za vodenje in upravljanje omrežja,
- stroške amortizacije,
- stroške odoriranja plina,
- stroške rednega in investicijskega vzdrževanja plinovodnega omrežja in plinomerov,
- stroške distribucije in dobave zemeljskega plina ter upravljanje distribucijskega omrežja (plače in drugi stroški zaposlenih, stroški neprekinjene servisne službe, stroški zavarovanja omrežja ter ostali operativni stroški),
- davek na dodano vrednost.

Skladno z nastalimi spremembami in uveljavljanjem določil Energetskega zakona Občinskemu svetu Občine Tržič predlagamo sledečo metodologijo spreminjanja prodajne cene:

#### **Variabilni del cene:**

Koncesionar (Petrol Plin, d.o.o.) ima pravico uveljaviti vsako spremembo variabilnega dela cene zemeljskega plina zaradi sprememb nakupne cene zemeljskega plina pri dobavitelju, ekološke takse in trošarine ter morebitnih dodatnih dajatev in taks v skladu z veljavno zakonodajo in občinskimi odloki na podlagi pismenega zahtevka. Sprememba variabilnega dela cene se upošteva od dneva nastalih zgoraj navedenih sprememb.

#### **Fiksni del cene:**

Koncesionar ima pravico uveljaviti spremembo fiksnega dela cene na podlagi pismenega zahtevka. O izdaji soglasja za spremembo fiksnega dela prodajne cene odloča župan Občine Tržič v roku najkasneje 30 dni od prejema zahtevka. Vse dokler župan predloga spremembe fiksnega dela prodajne cene zemeljskega plina ne potrdi, je koncesionar ni upravičen spremeniti.

Enkrat letno, za tekoče koledarsko leto ima koncesionar pravico uveljaviti spremembo fiksnega dela cene v skladu z izdelano in potrjeno metodologijo. Ta sprememba fiksnega dela cene zemeljskega plina stopi v veljavo s 1. januarjem tekočega leta. Občina Tržič o tej spremembi fiksnega dela cene odloča tako, da jo zgolj naknadno potrdi.

### **3.0 OBRAZLOŽITEV METODOLOGIJE IZRAČUNA MALOPRODAJNE CENE ZEMELJSKEGA PLINA**

Maloprodajna cena zemeljskega plina obsega stroške:

- nakupa zemeljskega plina pri dobaviteljih in dobavo zemeljskega plina po prenosnem omrežju do odjemnega mesta v občini Tržič ( $MRP_{Tržič}$ ) –  $V_c$

– stroške distribucije po distribucijskem omrežju zemeljskega plina –  $F_c$ .

Maloprodajna cena zemeljskega plina  $C_m$ , izražena v SIT/m<sup>3</sup>, se določi po naslednji enačbi:

$$C_m = V_c + F_c$$

### 3.1. NABAVNA CENA ZEMELJSKEGA PLINA – $V_c$

Nabavna cena zemeljskega plina za odjemno mesto se izračuna po naslednji enačbi:

$$V_c = v_c + f_c + C_e + C_t$$

Pri čemer je  $v_c$  variabilni del povprečne nabavne cene in  $f_c$  fiksni del povprečne nabavne cene na odjemnem mestu,  $C_e$  in  $C_t$  pa predstavljata dajatve državi in sta dodani v nabavno ceno zemeljskega plina.

|       |                                   |
|-------|-----------------------------------|
| $C_e$ | Ekološka taksa (CO <sub>2</sub> ) |
| $C_t$ | Trošarina                         |

#### 3.1.1 Variabilni del povprečne nabavne cene ( $v_c$ )

$$v_c = C_o \left( 0,022 + 0,210 \cdot \frac{M_1}{M_{10}} + 0,262 \cdot \frac{E}{E_0} + 0,342 \cdot \frac{B}{B_0} \right) \cdot \frac{T_{vc}}{T_{vc,0}}$$

kjer pomeni:

$C_o$  = izhodiščna povprečna cena zemeljskega plina;

$M_{10}$  = aritmetična sredina mesečnih povprečij najvišjih in najnižjih cen srednjega kurilnega olja z 1% vsebnostjo žvepla v USD za metrsko tono;

$M_1$  = aritmetična sredina mesečnih povprečij najvišjih in najnižjih cen srednjega kurilnega olja z 1% vsebnostjo žvepla v USD za metrsko tono za obdobje 9 zaporednih mesecev pred mesecem, kateremu sledi prvi mesec četrtega, ki se začne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra;

$E$  = aritmetična sredina mesečnih povprečij najvišjih in najnižjih cen ekstra lahkega kurilnega olja z 0,2% vsebnostjo žvepla v USD za metrsko tono za obdobje 9 zaporednih mesecev pred mesecem, kateremu sledi prvi mesec četrtega, ki se začne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra;

$E_0$  = aritmetična sredina mesečnih povprečij najvišjih in najnižjih cen ekstra lahkega kurilnega olja z 0,2% vsebnostjo žvepla v USD za metrsko tono;

$B$  = aritmetična sredina mesečnih povprečij cen nafte Brent v USD za sodček za obdobje 6 zaporednih mesecev pred mesecem, kateremu sledi prvi mesec četrtega, ki se začne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra;

$B_0$  = aritmetična sredina mesečnih povprečij cen nafte Brent v USD za sodček;

$T_{vc} = 0,870 \cdot T\$ + 0,130 \cdot T€$ . T\$ in T€ predstavljajo aritmetično sredino desetih zaporednih objav dnevnih tečajev ameriškega dolarja in evra v obdobju do vključno dneva izračuna povprečne cene;

$T_{vc,0}$  = izhodiščna vrednost tečajev.

Variabilni del cene zemeljskega plina velja za spodnjo kalorično vrednost zemeljskega plina 34.076 kJ/m<sup>3</sup>. Pri odstopanju dejanske kalorične vrednosti od navedene se variabilni del cene korigira v razmerju z dejansko kalorično vrednostjo.

Dejanska kalorična vrednost se določi kot povprečje dnevnih dejanskih spodnjih kaloričnih vrednosti zemeljskega plina v obračunskem obdobju.

#### 3.1.2 Fiksni del povprečne nabavne cene ( $f_c$ )

Fiksni del povprečne cene ( $f_c$ ) se izračuna po naslednji enačbi:

$$f_c = C_o \cdot 0,164 \cdot \frac{T_{fc}}{T_{fc,0}}$$

kjer pomeni:

$T_{fc} = 0,249 \cdot T\$ + 0,751 \cdot T€$ . T\$ in T€ predstavljajo aritmetično sredino desetih zaporednih objav dnevnih tečajev ameriškega dolarja in evra v obdobju do vključno dneva izračuna povprečne cene.

$T_{fc,0}$  = izhodiščna vrednost tečajev.

### 1.3 Letni fiksni znesek odjemalca (na odjemnem mestu)

Letni fiksni znesek odjemalca ( $FZ_K$ ) se določi na naslednji način:

$$FZ_K = f_c \cdot Q \cdot \frac{q_k}{q}$$

kjer pomeni:

$Q$  = letna količina za katero se izračunava fiksni del cene (m<sup>3</sup>);

$q$  = vsoto pogodbenih dnevnih odjemov kupcev za katere se izračunava fiksni del cene (m<sup>3</sup>/dan);

$q_k$  = pogodbeni dnevni odjem odjemalca (m<sup>3</sup>/dan).

### 3.2. STROŠKI DISTRIBUCIJE – $F_c$

Stroški distribucije po distribucijskem omrežju se izračunajo po naslednji enačbi:

$$F_c = F_{c1} + F_{c2} + F_{c3} + F_{c4}$$

Izrazi v zgornji enačbi imajo naslednji pomen:

|          |                                                              |
|----------|--------------------------------------------------------------|
| $F_{c1}$ | Stroški izgub plina                                          |
| $F_{c2}$ | Stroški financiranja                                         |
| $F_{c3}$ | Amortizacija                                                 |
| $F_{c4}$ | Vodenje in upravljanje omrežja ter investicijsko vzdrževanje |

Pri čemer se posamezni elementi izračunajo na sledeč način:

**$F_{c1}$  – Stroški izgub plina v distribucijskem omrežju**

$$F_{c1} = V_c \times C_4$$

$V_c$  – nabavna cena zemeljskega plina,  
 $C_4$  – priznana izguba plina v omrežju (v%)

**$F_{c2}$  – Strošek financiranja**

$$F_{c2} = (C_1 \times C_3) / Q$$

$C_1$  – Znesek sredstev vloženih v izgradnjo omrežja zadnji dan poslovnega leta (kumulativno)

$C_3$  – Obrestna mera

$Q$  – Letna napoved zemeljskega plina

**$F_{c3}$  – Strošek amortizacije**

$$F_{c3} = C_2 / T_A / Q$$

$C_2$  – Znesek sredstev aktiviranih zadnji dan v letu

$Q$  – letna napoved zemeljskega plina

$T_A$  – Amortizacijska doba (25 let)

**$F_{c4}$  – strošek upravljanja**

$$F_{c4} = C_5 \times T_{EUR}$$

$C_5$  – stroški vodenja, upravljanja in investicijskega vzdrževanja skladno z normativi

$T_{EUR}$  – tečaj EUR / SIT

$C_e$  – ekološka taksa = 5,7 SIT/m<sup>3</sup>

$C_t$  – trošarina = 1,5 SIT/m<sup>3</sup>